

Előfizetési árak:

Egész évre . 20 kor. — fill.
Félévre . . 10 > — >
Negyedévre . 5 > — >
Egy óra . . 1 > 70 >
Egyes szám ára 8 fillér

Kiadóhivatal:

Mária-utca 1. sz.
hol az előfizetések és a hirdetések elfogadtnak.

Szerkesztői iroda:

Mária-utca 1. sz.
első emelet,
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény in-
tézendő.

Kéziratot

vissza nem adunk.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Parlamenti reform.

Pécs, 1901. január 16.

A belügyi tárca költségvetésének tárgyalása ismét alkalmat szolgáltatott a függetlenségi pártnak a parlamenti reform kérdésének felvetésére s ebben nem csüggeszti az előrelátható eredménytelenség, mert az ellenzéknek szent kötelessége eszméi és elvei mellett kitartóan küzdeni, ha mindjárt ettől a küzdelemtől rögtön sikert nem is remélhet. Mert a kitartással folytatott harc mégis elveti a magot a nemzet lelkébe és lehetetlen, hogy az előbbutóbb áldásos termést ne hozzon. Lám a vallásegyenlőség, a polgári házasság érdekében is évtizedeken keresztül küzdött a függetlenségi párt és sorsa mindig leszavaztatás volt, míg végre az elhintett mag olyan erős gyökeret vert a nemzet közérzetében, hogy a kormány kénytelen volt előtte meghajolni.

Ilyen eredményt várunk mi a parlamenti reformért vívott ellenzéki küzdelemtől is, mert az igazság ebben az ellenzék mellett van és az igazságot eltemetni még a legerőszakosabb kormánynak sem sikerült soha. Hisz a mi parlamenti állapotaink annyira korhadtak, hogy az épérzékű embernek lehetetlen egészséges parlamenti reform után ne vágyakoznia. Ezt a vágyakozást pedig ki nem elégíti a kuriai biráskodás, az inkompatibilitás szabályozása; magát a választás rendszerét

kell más alapokra fektetni, mert a viszonyoknak megfelelő helyes és igazságos választási rendszer nélkül nem képzelhető egészséges parlament, bármilyen rendszá-
bályokkal iparkodjanak annak tisztességét a megválasztott képviselők függetlenségét körülbástyázni.

A mi választási rendszerünk pedig anakronizmus a modern parlamenti alkotmányosság keretében, mert kizárja az ország ügyeinek intézésébe való befolyástól a nemzet zömét s így hazugsággá devalválja magának a parlamentarizmusnak az eszméjét, a mely valóságos népképviselést követel, a gyakorlatban azonban nem egyéb egy kiváltságos osztály képviselésénél, a melyet aztán a kormány könnyen átalakíthat az egész nemzet akarata ellen működő kormányképviselletté.

Nem állít hatjuk, hogy a kormány szándéka a nemzet érdekeinek elárulására irányulna, mikor a parlamenti többséget tőle függő helyzetbe hozni iparkodik s arra a maga akarata kényszeríti fel, mert felteszszük a kormányról is, hogy megvan róla győződve, miszerint az ő akaratának érvényesülése a törvényhozásban megfelel a nemzet érdekeinek is. De hát az ilyen befolyás ellenkezik a parlamentarizmus lényegével, a mely megköveteli, hogy a törvényhozásban a nemzet akarata érvényesüljön s így ne a kormány politikája adjon irányt a népképviselésnek, hanem megfordítva. De hogyan volna ez

lehetséges minálunk, mikor a nemzet akarata még a legtisztább választások mellett sem nyerhet kifejezést a parlament többségében, egyszerűen azért, mert a nemzet többsége ki van zárva abból a jogositványból, hogy a parlament megalakítására befolyást gyakorolhasson.

Vitatkozni lehet a fölött, vajjon az általános választói jog föltétlen behozatala, a mely eszmeileg egyedül felel meg a népképviselés igazi fogalmának, politikai okokból minálunk helyesen s a legfőbb állami érdek veszélyeztetése nélkül megvalósítható-e, de az nem képezheti komoly vita tárgyát, hogy a mi választási rendszerünk a maga tulmagas és bonyolult cenzusával, a választókerületek égbekiáltó aránytalanságaival mindenre alkalmas, csak a nemzet valódi akaratának kifejezésre juttatására nem.

Helytelen és csupán a hatalmi érdek sugallta makaesség tehát a választási reform kérdését mindig azzal ütni el, hogy a reform nemzetiségeink államellenes tendenciáit mozdítaná elő s így veszélyeztetné a magyar nemzeti állam épületét; maradjunk meg tehát a régivel, a mely mellett a hatalom nagyon kényelmesen érzi magát.

Hisz lehet azt a reformot úgy is megcsinálni, hogy az a nemzetiségi veszedelem korlátok közé szoríttassék. Meg lehet pl. követelni a választás legelső feltételül a magyarul írni-olvasni tudást. E mellett aztán a nemzetiségek érvényesülése

A „Pécsi Figyelő“ tárcája.

Alszavan cár és Mirón patriarcha.

(Irtá: Jovánovics János.)

— Szerbből fordította: Skrblios Tivadár. —

Alszavan cár — régen történt —
Tudj' Isten, miről álmódott,
De a lelke, de a lelke, hej!
Azért még sem nyugodott.

Nyugtalanosság rossz barátja
Koldusnak úgy, mint a cárnak,
Hát meggyóna lelke bűjút
Mirónnak, a »patrijár«-nak.

»Szent atyám, a bánat gyötör,
Nagy teher van a lelkemen,
Áldásod soknak segített
Bajomon is az segítsen.«

Mirón csak nyugodtan nézte.
Nem változott ábrázatja:
»Dicső cárom, kicsiny szolgád
Fejedelmét nem áldhatja.

Lelked baját nem ismerem,
Okát akkor honnét tudnám?
Fejedelemnek csak népének
Áldása használ igazán!«

Mese a bálban.

— A »Pécsi Figyelő« eredeti tárcája. —

Irtá: Nagy József.

A levegő szinte nehéz volt az ylang-ylang illattól, mely szétáradt a bűvösen dekorált téli kertben. A zene hangjai erőt veszve a távolság s a csarnokban dongó beszédzajban, dallamszerűleg hangzának el a déli növényzet mozdulatlan lombjai közt. A kertté varázsolt teremben akarata ellenére halkan beszélt mindenki; a léptek nesze s az atlaszruhák suhogása is alig vala hallható; a növényzet ezernyi jó illatával telt, könnyed szabad lég s a távoli zene kedves hangjai andalító, mesés érzelme-
ket idézett elő két együvé került lény között.

A tizágu pálma majd egész eltakarta az alatta ülő szép leányt. A vérvörös plüssről hosszan folyt le a fehér atlasz, mely a csodaszép ifju leány testét takarta, a padlón szétfolyó fodrokon tündelt a lángoló ifju, ki szenvedélyének elragadóbb környezetet nem találhatott volna.

— Karla, — sutogott az ifju — egy mesét komponáltam, — ha meghallgatná, elmondanám.

— Mesét? . . . meghallgatom, ha nem lesz nagyon hosszú . . .

— Oh, nem, nem lesz hosszú Karla, az a baj csak, hogy a mese befejezésével nem vagyok tisztában . . . ha ön segítene? . . .

— Rendelkezésre állok . . .
— A mese címe: »Bűbáj kisasszony és a gyöngédszívű lovag.«
— Szép. Mesélje.

Hát volt egyszer egy csodaszépségű királykisasszony, a ki pompás palotában lakott. Bűbáj volt a neve. Megérdemelte a nevét, mivelhogy olyan szép volt, mint jó. Volt aztán egy utálatos óriás, a kit úgy hívtak, hogy Pénz s a ki már sok embert gyilkolt meg, sok szívet marcangolt szíjjel. Ez a szörny az ő apját, anyját is megölte, magával vitte Bűbáj is, hogy felaprózza pecsenyének arra a nagy ünnepre, melyet a többi emberevőknek fog adni. A kis Bűbáj hiába sirt, könyörgött, az emberevő oda se nézett neki, hanem vitte a nagy erdőn keresztül.

Ekkor történt azonban, hogy egy kóbor lovag, ki bár szegény volt, de becsületes, s kit jó szíve miatt »gyöngédszívűnek« neveztek, arrafelé ment az erdőben és meghallotta a szép királykisasszony jajszavát. Mikor meglátta, milyen szép a Bűbáj s mily veszélyben forog, nekirentott az óriásnak és bizonyára átdöfte volna lándzsájával, ha az emberevő jókor észre nem veszi a fenyegető veszélyt és elrejtve a királykisasszonyt, olyan ügyesen fogta föl a döfést, hogy a lovag lándzsája ketté tört.

Erre aztán karddal támadtak egymásnak s olyan sűrűn hullottak a csapások, mint a cseppek záporosóban. A szép Bűbáj letérde-

a parlamentben nemhogy veszélyeztetné a magyar állam eszméjét, mert hisz kép-telenség csak feltételezni is, hogy a ma-gyar parlamentben a nemzetiségi túlzók valaha is többségre vergődjenek; sőt el-lenkezőleg ez lenne legbiztosabb orvosszere annak, hogy a nemzetiségi agitátorok le-járják magukat a saját hiveik előtt is. A parlamenten kívüli agitáció sokkal vesze-delmesebb a magyar államra nézve, mert a koholt sérelmek a viszonyokkal nem is-merős idegenek szemében már azért is valószínűséget nyernek, mivel a parlamentbe nem törhetnek utat magoknak; még ha a nemzetiségi képviselők a parlamentben hozakodnának elő azokkal, ott nem is mernék elvetni annyira a sulykot, mint az ellenőrizhetlen magán agitációban; az-tán nyomban meg is kaphatnák azokra a választ, mely a kellő értékére szállítaná le a vádaskodást: az igazi sérelmek or-voslása elől a parlament se térne ki, a csupán hatásvadászatra számított kesergé-sek alaptalansága pedig ország-világ előtt rögtön kimutatható lenne.

Az egyenes állami adókra alapított korszerűtlen és tulmagas cenzusnak más alapokra való helyezése és leszállítása, a választó kerületek elavult beosztásának megváltoztatásával új és igazságos kerü-leti beosztás létesítése, a választási nép-vándorlások eltörlésével a községenkinti titkos szavazás behozatala: mind oly re-formok, melyek már a parlamenti kor-mányszás tisztességének szempontjából is elkerülhetetlenek s nemzetiségi vesze-delmet sem zudítanak az országra.

Kár tehát a hatalom birtokosai által hangoztatott kifogásoknak felülni; azok csak a saját hatalmi érdeküket védik, mi-kor körömszakadtig ragaszkodnak az el-avult választási rendszerhez; a nemzet azonban nem arra való, hogy egy céh hatalmi érdeke által az orránál fogva ve-zettesse magát.

pelt és imádkozott az egek urához, hogy a gyöngéd szívű lovagot segítse diadalra. És az Isten meghallgatta imáját, mert egy hatalmas titéstől az óriás elesett. A lovag most egyedül állt a királykisasszonnyal, nem tudta, mihez kezdjen. Végre aztán a lovag elvezette őt az erdőbe egy barlanghoz, a mit úgy hívtak: »szívbarlang« — és ott legpuhább pázsitból készített neki nyughelyet. Ajtót csinált a barlang elé s megmutatta, hogyan kell azt ki és bezárni. Ő maga a barlang előtt halt s őrizte a bűbajt, hogy el ne rabolhassák tőle.

Igy éldégltek egy ideig, de a gyöngéd szívű lovag nem merete megközelíteni Bűbáj kisasszonyt. Pedig hogyan szeretle! Még a pázsitot is csóajjaival halmozta el, a melyet apró lábacskaí érintettek. Imádtá a napot, a csillagot, mivel fényük kedves volt Bűbáj előtt. A királykisasszony volt neki minden szépnek, nemesnek s fenségesnek össz foglalata s nem volt az egész természetben olyan drága kincs, a melyért fölcserélte volna őt. Éjjel s nappal, ébren s álomban csak rá gondolt s a madarak dalában, a fák suttagásában, a patak mormo-lásában csakis az ő nevét hallotta. De szerel-méről nem beszélt soha Bűbájnak.

Egy napon rettenetes dologra ébredtek. A leűtött óriás nem halt meg, csak elkábult és most ismét rájuk bukkant egy egész se-reggel. Nem volt más hátra, mint menekülni. És nem hagyhatta el a királykisasszonyt, de

Az ideai király-hadgyakorlatok.

— Megyénk a hadgyakorlatok színhelye. —

Pécs, 1901. január 16.

Az ideai király-hadgyakorlatok kérdése el van döntve, az ideai is hadgyakorlatokat fog-nak tartani, úgy mint a múlt évben. E ga-korlatok, bár nagy méretűknél fogva arány-talanul nagy pénzkiadásokat igényelnek, de — mint legalább a hadsereg vezetősége állítja, — inkább megfelelnek a jelenkor követelmé-nyeinek.

A hadgyakorlatok színhelyül Baranya-megye s különösen Vülány vidéke van meg-jelölve. Itt fognak a hadsereg hadgyakorlatai lejátszódni. A vezérkar főnöke, Beck Frigyes báró, már megtekintette a hadgyakorlat szin-helyét és a tervek teljesen elkészültek.

A gyakorlatokon résztvesznek: *A budapesti 4. hadtest, parancsnok: Lobkovitz Rudolf herceg tábornok, a 31. gyaloghadosztály (Csibulka Hubert lovag altábornagy), a 32. gyaloghadosztály (Steininger Károly báró altábornagy), a 4. lovasdandár (Attems Mírós gróf vezérőrnagy) és a 4. tüzérdandár (Sneller Arnold vezérőrnagy).*

A temesvári 7. hadtest, parancsnok: bayersheimi Schweitzer Lajos lovag tábornok. A 17. gyalogosztály (Lovette Károly altábornagy), a 34. gyaloghadosztály (Weisz Ferdinánd altábornagy), a 7. lovasdandár (Rieger Emil vezérőrnagy), a 7. tüzérdandár (Hugete Ernő vezérőrnagy).

E két hadtest csapatai fogják képezni a keleti hadsereget, a mely a Duna balpartján fog operálni.

A nyugati hadsereg a következő csapa-tokból lesz alkotva.

A gráci 3. hadtest, parancsnok: vezzei Succovaty Ede lovag tábornok. A 6. gyalog hadosztály (malowitzi és kosori Malowetz Antal báró altábornagy) a 28. gyaloghadosztály (hochsani Höschemann József altábornagy) a 3. lovasdandár (Szilvinyi Géza vezérőrnagy), a 3. tüzérdandár (Zawodsky Othmár vezér-őrnagy.)

A ságrábi 13. hadtest, parancsnok: Bechtolsheim Antal báró lovassági tábornok. A 7. gyalogosztály (Schelner Manó altábornagy), a 36. gyaloghadosztály (hornthali Horsotzky Károly altábornagy), az 5. dzsidásezred (Clausnitz Rikárd ezredes), a 13. tüzérdandár (Jihn Frigyes vezérőrnagy).

szólni sem mert neki, hogy kövesse őt az ellenség elől egy szerény, de tisztességes boldog jövőbe.

Igy állt tanácstalanul a gyöngéd szívű lovag, amikor hozzám fordult és arra kórt, hogy meséljem el a sorsát önnek, mivel ilyen esetekben a nő szíve tudja csak a helyes utat megtalálni.

— Mondja meg, édes Karla, mit tanácsol a szegény lovagnak . . . ?

A leány mélyen elpirult. Néhány pillan-atig hallgatott, aztán halkán válaszolt:

— Mondja a lovagjának, hogy nem illik annyira bizalmatlankodni saját magában. — Kérje meg bátran a királykisasszonyt. A meny-nyire én a női szívet ismerem, nem kell majd kosártól tartania — követni fogja őt.

— — — — —
A levegő nehéz volt az ylang-ylang illa-tától, mely szétáradt a bűvösen dekorált téli kertben. A zene hangjai erőt veszve a távol-ság s a csarnokban dongó beszédzajban, dal-lamszerűleg hangzának el a déli növényzet mozdulatlan lombjai közt.

A tizágu pólma majd egész eltakarta Bűbáj kisasszonyt és a gyöngéd szívűlovagot, kik átölelve tartották egymást.

Ez a hadsereg a Duna jobb partján fog működni. A hadgyakorlatok egyik fő érdek-sége lesz a Dunán építendő hadi hid, a melyet az egész utász-zászlóalj fog a harc tartama alatt építeni.

A hadsereg-parancsnokok még nincsenek kinevezve, valószínű azonban, hogy Lobkovitz herceg tábornok és Bechtolsheim báró lo-vassági tábornok fognak egymás mellett küz-deni. Lehet, hogy valamelyik hadseregfelügyelő, vagy pedig Ferenc Ferdinánd főherceg veszi át valamelyik hadsereg parancsnokságát. — E tárgyban azonban még döntés nem történt.

Hirek.

Pécs, 1901. jan. 16.

Az átváltozott kalap.

Ez a história itt történt meg a napok-ban Pécsen s a maga misztikus mivoltában sok beszédre ad alkalmat.

Egy pécsi férfi meglátogatott egy szép-séges asszonyt. Alkonyat táján történt a vizit, miot azt a legújabb divat előírja s így esett, hogy a menyecskét sötétben találta.

Ott ült a szobája mélyén s alighanem ábrándozott. Kívülről bevilágított a végtelen fehérségű szűzies hó s természetesen, hogy ilyenkor esik legjobban enyhén duruzsuló, ragyogó színes zarátnokok fénye mellett az álmo-dozás.

Az uri ember nehezen ismerte ki ma-gát, hamarosan elvesztette hidagvérért s csak tapogatózva jutott a helyzet magyarálatára. Köz-ben azonban lámpáért szóltak a szobalánynak, a ki felette sokáig motoszkált.

Végre mintegy 10—12 perc múlva fel-gyult a világ s utána az illedelmes szobi-lány kivitte az előszobába a télikabátot, meg a magas kürtök kalapot.

Azután már keléyiesen folyt a diskur-zus, míg végre az uri ember ajánlta magát és indult kifelé. Az előszobában azonban nagy meglepetés érte. A cilindre csodálatos módon átváltozott, az alatt a másfél óra alatt először is színt cserélt, a fekete nyulszőrből puha barna Pichler lett, a cilinder forma pedig va-dászkalappá alakult.

Az uri ember, a ki egyébként modera ember, megrettenve csodálta ezt a lélekván-dorlást. Hogy ilyenmi történhetik a huszadik században!

Megnézte közelről is a kalapot, hátha a szép asszony szokta viselni! De nagyon is meglátszott rajta a férfi fej helye, minthogy pedig azonkívül akkurátusan pászolt, bele-nyugodott a transformációba, melynek ilye-tétképen áldozatul esett vadonutuj cilindre.

Hogy azonban mi a dologban a bo-szorkányság, azt mindeddig nem volt képes kitalálni.

Táncrend.

— Szezon-dolgok. —

Mi a táncrend?

Goethe, a ki fiatalabb éveiben, nevezetesen pedig jogászkorában, nagy tekintély volt mindentéle tánc dolgában, qua doctordissertatio megeresztett egy jogi értekezést, amelyben nagy tudományos készültséggel ki van mu-tatva, hogy:

A táncrend egy polgári szerződés két különböző nemű emberi lény között, amely együttes ritmikus mozgásra kötelezi őket. Kiskoruk ilyen szerződést csak a »gardedám« nevű jogi személy beleegyezésével köthetnek. A szerződés tartama egy táncra szól és köz-ben egyoldalulag föl nem bontható, kivéve azt az esetet, hogy kitudódik a szerződés életbeléptetése után, hogy az egyik fél nem ért a ritmikus mozgáshoz, id est: a tánchoz.

Az első táncrendet bizonyos Theodosia nevű asszonyság szerkesztette, a ki, mielőtt Justinian császár felesége lett volna, csekély renumerációért nyilvánosan táncolt Byzanc ut-

csin. Pergament-lapocskák alakjában készült, mindentéle csásos figurákkal, amiket Bazilus nevű piktor festett, akit hála fejében később kinevezett — anatóliai püspöknek.

Ami tartalmát illeti, mindentéle akkoriban divatos tánc volt rajta megnevezve és egy külön rubrika, amelybe a másik szerződő fél, vulgo: abova a tárcos, beírhatta a nevét.

A jelenkor ifjú hölgyei, még ha nem is ex professo táncosok, mélyen átérzik a táncrend dokumentáris fontosságát és mint történelmi okmányt, előszeretettel gyűjtik. Sőt nem riadnak vissza attól sem, hogy dolus, azaz meg nem engedett bitortás útján egy ilyen okmány birtokába jussanak. A saját szerződő felüket csásos mosolylyal és titkos kézsori tással arra ösztönzik, hogy a más okmányát elidegenítsék, vulgo: lopják. Hivatkoznak ebben a tekintetben böcs Salamon királyra, aki azt mondta, hogy legédesebb csók a lopott, adott és szerzett, miért is nagy néha a lopott táncrendet lopva adott csókkal jutalmazták.

Ami a táncrend külső formáját és alakját illeti, meglehetősen eltér az egyéb okmányok sablonos formulájától és művészi változatosságra törekszik. Láttam már legyező alakú, líraalakú, könyvformájú, jousjou gyanánt szereplő, karperec gyanánt használható táncrendet és csupán egy formáról nem hallottam eddig: a kosáralakuról. Hisz gondolatnak is kegyetlen volna, ha a rideg visszautasítás e formáját bevinnék a táncrendbe. A jövő század táncrendje előreláthatólag az lesz, amelyet Edison használt egy a hazában rendezett fál alkalmával: egy miniatűr fonográf, amelybe minden szerződő vágyó fél bemondta a nevét és a megfelelő táncot.

Bál helyett a balálba ment.

(A széngáz áldozata)

Pécs, 1901. jan. 16.

Egy szép, fiatal, alig tizehataszterdős leány fekszik ma reggel óta halva a budai-külvárosi temető halottas kamrájában. A fiatal leány bálba készült és helyette a halálba ment. A bálba készült s nem hallgatott gazdája figyelmeztetésére, tilalmára; titokban megszegte annak szigorú parancsban kiadott rendeletét, hogy az ő házában a cselédeknek este kilenc órákor le kell feküdniök; tüzzel, vagy egyéb esetleges veszélyes szerrel ez időn túl nem szabad dolgozniök, mert nem akarja, hogy házában valami szerencsétlenség forduljon e miatt elő.

De a fiatal leány bálba készült. És a bálba készülő leányok előtt van-e más előbbre való cél, mint hogy szép ruhában, csinosan jelenjenek meg ott?!

Bizony nincs. S éppen ezért ő is áthágta a tilalmat az előtte álló legfőbb cél, a bál miatt.

És életével fizetett meg érte!

Veisz Adolf, magyar királyi honvédszázadosnak a siklósi-utca 13. szám alatt levő lakásában szolgált Szabó Lina, marázai születésű, tizenhatéves cselédleány.

Veiszéknál van még szakácsné is, a kinek azonban a cseléddel együtt — gazdája parancsa szerint — este kilenc órára el kell napi dolgukat végezni, mert ez időn túl le kell feküdniök és semmit dolgozni nem szabad.

A jövő vasárnapra azonban bálba készült Szabó Lina és a szakácsné is. S mert a bábra ropogós, szépen vasalt ruha kell, este kilenc órákor titokban — bezárkózva a cseléd-zobába — hozzáfogtak a vasaláshoz. — Hogy gyorsabban menjen a dolog, a vasba a faszénre kőszentet is raktak s úgy vasaltak zárt ajtó és ablak mögött.

A szakácsné csakhamar rosszul is lett a gőztől. És kiment az udvarra, friss levegőt szivni. De a leány tovább vasalt s mikor a szakácsné bejött s lefeküdt, akkor még ő egyre csinosította a bál ruháját.

És a hogy készen lett vele, sietett a

lámpát eloltani, hogy tetteről valaki tudomást ne szerezzen s lefeküdt ő is.

S ma reggel a szakácsné és a cseléd nem voltak ébren a szokásos időben. A házbellek mentek őket felkelteni s a cseléd-szobát tele szergázzal találták. A szakácsné eszméletlenül, feküdt ágyán; a leány pedig élettelenül, megfuladva.

A rendőrség részéről nyomban orvosi segítség érkezett s a szakácsné magához is tért s bevitték ápolás végett a kórházba. A leány azonban halott volt s kiszállították a temető hullaházába, hol délután felboncolták s holnap temetik el.

S most már a szegény Szabó Lina nem megy el vasárnap a bálba...

Naptár 1901. január 17-én.

Naptár: csütörtök, jan. 17. — Róm. kath.: Antal. — Prot.: Antal. — Görög-kelet. (jan. 4.) 70 apostol. — Zsidó: Tebeth 26. — Nap két 7 óra 27 perckor; nyugszik 4 óra 21 perckor. — Hold két 4 óra 26 perckor reggel; nyugszik 1 óra 26 perckor délután.

Időjelzés: a központi meteorologiai intézet jelzése szerint: változás nem várható.

Pécsi Keresztye-Egyet közgyűlése d. u. 3 órákor a jeggyályn.

Színház: »Kis szökevény«, operett.

(Vizsgálatok a theológián.)

A pécsi hittudományi főiskolán ma ismét volt egy vizsga. Az első és másodéves hittanhallgatók vizsgáltak az ágazatos hittanból szép sikerrel.

(Dalestély.) Tudvalevőleg a Pécsi Dalárda most szombaton este tartja alapszabályszerű dalestélyét táncal egybekötve. A mint a közös programból kitűnik, a hatalmas kar zenekísérettel is fog énekelni. E miatt csütörtökön délután háromnegyed ötkor tartja a Pécsi Dalárda a főpróbát a Vigadó nagytermében.

(Jelentés a vízről.) A Tettye vizállásáról a főmérnöki hivatal a következőket jelenti: Folyó hó 16-án reggel 6 órákor a tettyei víztartóban 880, az ellentartóban 865 kbm. víz volt; a hozzáfolyás 24 óra alatt 726 köbméternek találtatott.

(A kath. kör táncestélye.)

Folyó hó harmincadikán lesz a kath. kör első farsangi táncestélye saját helyiségében. Az estélyre a meghívókat már szétküldték. A kik esetleg meghívásra még reflektálnak, azok forduljanak a kat. kör titkárságához.

(Kinevezés.) Androsits István, szegvárdi kir. törvényszéki joggyakornok, a szegvárdi törvényszékhez aljegyzővé kinevezetett.

(Eltörte a másik lábát is.)

Szerencsétlen ember az az Ács János nevű falábu koldus, a ki tegnap este a siklósi-utca végén a sikos gyaloguton elesett, még pedig oly szerencsétlenül, hogy a másik lábát is eltörte. A rendőrség beszállította a szerencsétlen embert a városi kórházba, a hol remélik, hogy az eltört lábat meggyógyíthatják s a falábu koldus nem lesz mindkét lábára nyomorult. Jellemző, hogy Ács János tegnap délután jött ki a kórházból, hol betegsége miatt ápoltatott s ime tegnap este a szerencsétlen esés miatt újra bekerült oda.

(A pécsi jótékony nőegylet farsangja.) A pécsi jótékony nőegylet saját pénztára javára f. évi február hó 2-ikán a Nemzeti Kaszinó összes helyiségeiben táncal egybekötött tárcos fehér domino-estélyt rendez. Mint már a cím is jelzi, az ott meg-

jelenő hölgyekre nézve kötelező a fehér domino, a szabás és anyag megválasztása a hölgyek izlésére bízatik, de mégis a selyemszövet kizárásával. A fehér dominon kívül kötelező a fehér álarc, a fehér keztyű, a fehér legyező. A hölgyek tájékozására a napokban a kirakatokban közszemlére tétetik ki egy fehér domino öltöny. Éjfélikor az álarcok levéttetnek és kezdődik a tánc. Az estély kezdete 9 órákor. Belépti-díj személyenként 3 korona. Csaldjegyek nem adnak ki. E mellett a pécsi jótékony nőegylet saját helyiségeiben folyó hó 27-ikén rendezi második thea-uzsonnáját szinte nagyon vonzó és változatos műsorral, mely műsor annak idején a közönség tudomására fog hozatni.

(Árverezik az Engel borokat.) A budapesti nyolcadik kerületi kapitányságnál január huszonhetedikén árverezik el az Engel-ügyben lefoglalt borokat. Árverésre kerül 1225-44 hektoliter törkölybor és 29-28 hektoliter sillerbor. A borok természetesen denaturáltak s úgy árvereztetnek el, hektoliterenként négy korona kikialtási árban.

(A színházi munkásszemélyzet táncestélye.) A »Pécsi Nemzeti Színház munkásszemélyzete« folyó évi február hó 3-án fényes táncmulatságot rendez a színész nyugdíjegylet nyugdíjalapja javára. Tekintve a nemes célt, melyért a színházi munkásszemélyzet e táncestélyt rendez, bizonyára igen sokan fognak érdeklődni ezen estély iránt s mindenesetre sokan fognak azon megjelenni s különösen a színházpartoló közönség. A már előre is sikerültnek ígérkező táncestélyt a Vigadóban tartják a derék munkások.

(Nyomatványok postakészítése.) Gyakran megtörténik, hogy hirlapkiadó-hivatalok, kereskedők és más üzleti vállalatok egyszerre jelentékeny számban adnak postára oly keresztkötésű és nyomtatványtarifák szerint bérmentesített küldeményeket, vagy hirlapjeggyel bérmentesíthető katalógusokat, árjegyzékeket stb., melyekhez díjköteles vagy meg nem engedett mellékletek vannak csatolva. A küldemények jelzett szabályellenessége ily esetekben rendszeresen csak akkor jut a feladó tudomására, a mikor a postára vitt küldeményeinek visszaszállítása, a szabályellenes mellékletek eltávolítása és a küldemények újból esomagolása rendszeresen nagy anyagi és idővesztéssel jár. Oly célból, hogy az érdekelteket az ily tévedésekből eredő veszteségektől megkímélje, arra kéri a m. kir. posta- és táviratigazgatóság a hirlapkiadó-hivatalokat, kereskedőket, könyvkiadó és más üzleti vállalatokat, melyek gyakrabban és tömegesen szoktak feladni üzleti hirdeteményeket, árjegyzékeket és folyóiratokat, hogy a postára adni szándékolt és mellékleteket tartalmazó nyomtatvány- és keresztkötésű küldeményeiknek egy példányát a mellékletek díjkötelezettségének, esetleg megengedhetőségének elbírálása végett mutassák be a feladásra kijelölt postahivataloknál. A postahivatal aztán a mellékletek szabályszerűségére, vagy szabályellenességére a feladót írásban fogja figyelmeztetni.

(A népszámlálás befejezése.)

A népszámláló biztosok befejezték munkájukat s most már nagyban folyik a statisztikai kimutatások készítése. Pécsen az eredmény, mint már előre látható volt — a lakosság szaporodását mutatja. Tekintettel a számba-

vételnél netalán kimaradtakra, az 1899. évi XLIII. t. c. által elrendelt népszámlálás teljes sikeréhez szükséges, hogy azok, a kik esetleg nem vétettek számba, utólag vélessenek föl. Eanél fogva mindazok, a kikről számlálólap nem vétetett volna fel, annak kitöltése céljából a népszámlálási központi irodában (Városház, közgyűlési terem) minél előbb, legkésőbb pedig folyó hó 25-ig jelentkezzenek, a kiknek pedig arról volna tudomásuk, hogy számlálólap másokról nem vétetett fel, erről ugyancsak a népszámlálási irodában jelentést tegyenek.

— **(A dunaföldvári kath. legényegylet)** e hó 13-án műkedvelői előadást rendezett. Szinre került a Sárdiház, Géci István népszínműve. A szereplők egy a nők, mint a férfiak, kitűnően játszottak. Legjobban kivált a nők közül *Németh Teruska*, a ki kedves hangjával és alakításával egészen magára vonta a közönség figyelmét. Igen jók voltak még *Ragó Mariska*, *Hungár Erzsike*, *Kudlik Milike*, *Schlaag Ferenc*, *Szabó János* és *Ferenc Lajos*. Az előadáson résztvett a város intelligenciája is. Ezután reggelig tartó tánc volt. Az első négyest 80 pár táncolta. A darab nagy sikere *Horacek Endre* h. plébános, a legényegylet buzgó elnökének érdeme.

— **(Villamvilágítás a papnöveldeben.)** Nagy mizérián segítettek mostanában a helybeli papnöveldeben. Évtizedeken át ugyanis a növendékek kettésével egy gyertya mellett voltak kénytelenek tanulni s egyéb munkájukat végezni. Most azonban bevezették a szemináriumba a villamvilágítást s ezentúl modern kényelemmel tanulhatnak a kispapok.

— **(Gyárimunkások bái.)** A „Höfler testvérek és társa” börgyárának munkásai február tizedikén a Scholz-féle sörcsarokban bált rendeznek. Kezdeté este 8 órakor. A zenét *Garai Ferenc* zenekara szolgáltatja. Belépti-díj előre váltva személyenkint 1 korona; családjegy 2 k 40 fillér; este a pénztárnál személyenkint 1 k 20 fillér; családjegy 2 k 80 fillér. Jegyek előre válthatók *Jakab Imre* vendéglősnél, *Csapó István* cukrászdájában s a rendezőségénél. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak s hirtapilag nyugtáztatnak.

— **(Nagy táncestély.)** Február hó 9 én (szombaton) a „Vigadó” disztermében nagy zártkörű táncestélyt rendez *Hercenberger József* táncitanító. Ezen alkalommal ifj. *Korodi Gyula* zenekara fog közreműködni. Belépti díj személyenkint 2 korona. Kezdeté esti fél 9 órakor.

— **(Országos cégjegyzék.)** Kereskedőinknek régi nagy panaszja, hogy nem létezik olyan munka, mely az ország összes cégeit felsorolja, egybegyűjtven listájukat, mindenkire nézve egyaránt hozzáférhető legyen. 1889 ig az Osztrák Magyar Bank állított össze s adott ki ilyen címtárt, mely azonban hiányos volt azóta meg is szűnt. Ezzel szemben mindjobban érezhetőbbé vált a cégjegyzék hiánya s tényleg ma sincs oly lajstrom, a mely a kereskedőknek szolgálatára állva, minden egyes szakban az ország összes kereskedőinek és iparosainak nevét felsorolja. Miután a munka költséges volna folytan egyesek e roppant nagy feladatra nem vállalkozhatnak, a kereskedelmi miniszter most elrendelte, hogy a jelenlegi népszámlálás és iparstatisztika adatai alapján

egy országos cég-kataszter állíttassék össze s az olyan alakban adassék ki nyomtatásban, hogy minden kereskedő és iparos csekély árért megszerezhesse.

— **(A magyar orvosok panaszai.)** Az országos orvosszövetség emlékirattal fordult a belügyi kormányhoz, melyben az orvosi karnak nyomasztó bajaira orvoslást kér. Az emlékiratban kéri a közegészségügyi törvény mielőbbi átalakítását, a kuruzslás megszüntetésére a legerélyesebb intézkedéseket, a tisztli orvosi s törvényszéki orvosi külön vizsgálatok megszüntetését, a betegsegélyző-pénztárak újalkotását, a községi és körorvosi javadalmazások felemelését. A képviselőház orvostagjai a most folyó költségvetési vita alkalmával szóvá teszik az emlékiratot s azon lesznek, hogy a törvényhozás vegye figyelembe az orvosi kar kívánságait.

— **(A nátha.)** A szezon teljességének csalhatatlan jele a nátha, mely — miként az öröm nyomán a lehangolás — ott kísért a szezon kiváltságos élvezőinek minden nevezetesebb mozdulatánál. A jégpálya hivei, ugyszintén a téli pálya ünnepektől alakjai, nemkülönben a külvárosok egyszerű fiai, mindannyian egy tanulságot szerezhetnek maguknak a téli szezon alkalmából és ez az, hogy a nátha ünnepelesen beköszöntött s a náthások tábora mindjobban szaporodik. Az utcákon, a jól fűtött szobákban, a munkáslakásokban és egyéb sokadalomban, a nátha az az összekötő kapocs, mely a kasztokra és osztályokra különböző embereket ujjában, ha csak néhány napra is, egymásnak kölcsönös megértőivé teszi. Az orvosok véleménye szerint a náthás emberiség létszáma Pécsen legalább egyezerre rug.

— **(Kórházak réme.)** A téli idők beálltával az élehetetlen csavargók egy nagy része a kórházak jótékony falai között keresnek és találnak menedéket szimulált betegségek türgye alatt. A „szabad” megélhetés kevés eredményt ígér ilyenkor a züllött alakoknak, ellenben a kórház kényelmesen gondoskodik minderről. Igaz, vele jár az a kényelmetlenség is, hogy itt becsületesen kell élni. Sok helyütt megfordulhatott már *Varga Rozália* 26 éves pécsi illetőségű cselédleány, mert a belügyminiszter most egy körrendeletben figyelmezteti az ország összes hatóságait és kórházait, ha a leány valahol felvételét kérné, úgy utasítsák el, mert a leány csak szimulálja a betegséget.

— **(Üvöltés az éjben.)** Tegnap éjjel ugy tizenegy óra tájban vad üvöltés és ordítózás hangzott messze el az éjben a Kaposvári-utca felső részéről. Többen ki is szaladtak a házból, mások az ablakokat nyitogatták rémülten, hogy megtudják a lárma okát. Nem volt más, minthogy két részeg ember verekedett egymással s kések segítségével igyekeztek kihatani egymás hátából az igazságot. Miután sikerült őket szétválasztani, minden elcsendesült.

— **(Vigyázatlanságból.)** *Meimel Imre* tegnap még alkonyatkor is csákányozta a jeget Virág-utcai lakása előtt s nagyon sietett. E nagy sietségben aztán a helyett, hogy a jeget törte volna fel, egy ütést a lábára mért vigyázatlanságból s pedig oly szerencsétlenül, hogy keresztül lyukasztotta a lábfejét. Rögtön összeesett. Bevitték a lakására s azonnal orvost hívtak hozzá.

— **(Jour fix)** A Jour-fix és délutáni coteriák részére február hó 4-én a „Vigadó” disztermében zártkörű táncestélyt rendez *Hercenberger József* táncitanító. Ezen alkalommal ifj. *Korodi Gyula* teljes zenekara fog közreműködni. Belépti díj: Családok számára személyenkint 2 kor. 40 fill. Személyjegy 5 kor. Kezdeté esti fél 9 órakor.

— **(A városház udvarán.)** A toronyalatti udvarban tudvalevőleg befogott csirkések szoktak egyet-mást dolgozni. Egy uri ember azon panaszkodott nekünk, hogy a városház udvarára nem tanácsos bemenni. Tegnap ugy négy és öt óra közt dolga akadt neki is a városháza udvarán, a hol két ily csirkész jeget vágott minden fölügyelet nélkül s így szabadon diskurálhattak. Mikor az egyik meglátta őt, olyan formán uyilatkozott, hogy ő még egy-két urat ugyis agyonver, ha mindjárt felakasztják is. Vigyázzanak az urak, hogy magányosan ne találkozzanak vele. Ez aféle szájkodás — jól tudjuk — de elvégre nem lehet tudni, kiben mi lakik s azért jó volna egy kis fölügyelet ezeknek a csirkéseknek.

— **(Igaz mentség.)** A férj nem volt különben kikapós, csak most maradt oda egy kissé mulatni. De ez sem az ő hibájából történt. Mert hát férjem uram megígérte hűséges oldalbordájának, hogy tíz óránál tovább nem marad. S mégis, hogy történt, hogy nem a jó bor vagy a jó cimborák okozták e, — de már hajnali három óra is volt mindjárt, mikor a derék férjnek eszébe jutott, hogy haza is kéne menni. Nagy sebbel-lobbal fölpackolt hát s remegve, alázatos fővel állított be abba a bizonyos rózsaszín-lámpás szentélybe. A feleségről nem mondhatjuk ugyan — hazugságnélkül — hogy második Xantippe volna, hanem most az egyszer érthető, ha kitört belőle is a keserűség. Csipőre tett kézzel támadt pityókás urára:

— Te vén csavargó! hát nem megígérted nekem, hogy tíz órára itthon lesz?!

No de erre a férjnek is megjött a mersze s hetykén vágta vissza:

— Anyjuk, azt mondom, elég legyen! Hát nem három óra volna most akkor is, ha tíz órakor hazajövök?

— **(Legjobb orvosság.)** Mindazok, kik gyomorhaj, étvágytalanság, rossz emésztés, májfájdalmak, kólika, vérszegénység, ideges fogfájásban szenvednek, használják a világhírű *Pserhofer* vértisztító labdacsokat, melyek teljesen ártalmatlanok, gyorsan és biztosan hatnak és a legelsőrangú orvosok által ajánlatnak. Hasznos szolgálatot vélnék tenni t. olvasóinknak, ha e kitűnő szert b. figyelmébe ajánljuk. Egy tekeres, mely hat doboz, a tizenöt labdacst egy forint öt krajcár. — A pénz előleges beküldése után 1 tekerestet 1.25 frtért, 2 tekerestet 2.30, 3 tekerestet 3.35 frtért küld bérmentve *Pserhofer J.* gyógyszer-tára, Bécs, I. Singerstrasse 15.

— **(Eltűnt tettes.)** *Kreutzer Mór*, Sándor utca 22. sz. alatti lakos, padlásáról ágyneműt loptak el tegnapelőtt. Egy alacsony szőke leány elvitte a lopott holmit a zálogházba s oda egy fiuval küldötte be, igérvén neki egy koronát. *Weiss Ármin* zálogosnak gyanusnak tűnven fel a golog, telefonozott a reudőrségre, a hol időközben a káros felesége is megjelent panaszt tenni. Nyomban a zálogházba küldték, mely előtt az utcán, mikor a lány meglátta s ugy látszik, tudta, hogy az a

káros, rögtön elszaladt s a fiu mikor kijött a zálogházból, nem találta ott. Így a lopott ágyneműk és a pénz megkerült, de a szőke alacsony leányt ma is keresi a rendőrség.

Művészet, irodalom

Próza a művészetben.

— A »Nemzeti Szalon« válsága.

Nem vagyok pécsi „benszülött“, de bátran merem állítani, hogy ismerem Pécs város közönségét, ismerem e város társadalmát, melynek hibái mellett (mert vannak kétségbevonhatlanul hibái is), megvan ama jó tulajdonsága, hogy minden benne levő áramlatot a kevésbé gyakorlott szem is azonnal észrevehet.

Másik jó s különösen kulturális szempontból eléggé meg nem becsülhető tulajdona a mi közönségünknek, hogy rajong a művészetért s fáradhatlanul küzd ama cél érdekében, hogy minél több joggal nevezhesse magát »művész város«-nak.

S ily körülmények között csak természetes, ha a »Nemzeti Szalon«-nak ama fáradozását, hogy — mint más vidéki városokban — nálunk is »Művészeti Egyesület«-et létesítsen, örömmel üdvözljük s jól tudjuk, hogy *Hock* János, az »aranyzáju« szónok eszméjének magjai jobb talajra alig akadhatnak volna, mint nálunk, hol a társadalomnak a művészetért való rajongása kétségtelenül jó termő földje lesz az elhintett magoknak.

Annál meglepőbb, mondhatni annál megdöbbentőbb hat az a tény, hogy míg *Hock* János, a »Nemzeti Szalon« alelnöke s *Róssa* Miklós, a szalon titkára a tőlük már megszokott egyszerű buzgalommal azon fáradoztak nálunk vidéken, hogy itt »Művészeti Egyesü-

let«-et alakítva, a »Nemzeti Szalon« hervadhatlan babérkoszoróját egy levéllel ismét szaporítsák, az alatt a fővárosban s a fővárosi lapok hasábjain nyíltan beszélnek a »Nemzeti Szalon« válságáról.

A vidéki lapoknak, a közönség óhaja folytán, általánosan helyhez kötött volta körülmények között nem engedi meg azt, hogy a fővárost érdeklő dolgokkal bővebben foglalkozzunk, de nálunk a »Nemzeti Szalon« neve annyira új, a lelkesedés, melyet e művészeti tényezőnek nálunk történt szereplése keltett, még annyira friss, hogy szinte kötelességünk most eme látszólag fővárosi ügygel foglalkoznunk, mert hiszen vasárnap óta mi is tagja vagyunk ennek a »Nemzeti Szalon«-nak, melynek válságáról oly könnyedén beszélnek.

Szerény véleményünk szerint a »Nemzeti Szalon«-nak már megalakulása alkalmával nem lehettek más, mint ideális céljai, zászlaja alá tömöríteni a mi művészeinket, alkalmat adni nekik a vállvetett munkálkodásra, melynek gyümölcsét ott látták volna megérni a »Nemzeti Szalon« fővárosi és az ez által alakított »Művészeti Egyesületek« vidéki képzőművészeti alkalmait.

Megismerve ezt az ideális célt, művészeinknek legjava: hogy oktasson, fejlődő nagyságaink: hogy tanuljanak, hogy fáradságtól tespedt lelkükbe új ambíció szálljon, örömmel tömörültek *Hock* János kibontott zászlója alá, melynek nyelét azonban most — sutba dobva minden idealizmust — silány, kicsinyes s föltötte prózai okok miatt pozdorjává akarják törni.

Amint kiejtjük azt a szót: »művészet« s nem csak szánk mondja e fogalmat, hanem lelkünk is érzi annak teljes értelmét, kétségtelenül le kell magunkról vetni minden hétköznapiasságot, előszedni ideálisabb érzéseinket, reá gondolnunk a »művészet« fogalmának ősi voltára s főleg arra, hogy ha maradt a

súlyedő, modern kor számára valami, amit a századvég, a huszadik század elejének oltárokát romboló áramlata nem tudott még teljesen megmételtyezni, úgy ez a művészet, melynek neve fölött ott tündökölt, vagy legalább is kellene, hogy tündököljön a klasszicizmus s a művészi idealizmus glóriája.

No de hát úgy látszik, ennek is fujtak s a művészet máholnap nem lesz egyéb, mint kenyérkereseti pálya, melyen az örökké saját érdekeiket hajhászó emberek csak oly durván, kiméletlenül taszítják, lökdörik egymást, konkra éhesen marakodnak, mint kint a prózai élet szinpadán s máholnap oda jutunk, hogy festőművészeink egy-egy érdemesebb kompozíciójukba nem visznek bele több idealizmust, mint az a címerfestő, ki jó pénzért vigyorgó képű Gambriusokat fest a korcsmák ajtai fölé. Megfizetik ezt is, azt is!

László Fülöp, a »Nemzeti Szalon« alelnöke lemondott tisztségéről, hasonlóképen *Szany* Tamás és *Kissely* János is s ebből a fővárosban azt következtetik, hogy a »Nemzeti Szalon« befejezte földi pályafutását!

Nos hát ezt hallani bizony nekünk nem esik jól s önkénytelenül is kutatni kezdjük, hogy mi okozta hát ezt a hirtelen bomlást? Erre némi felvilágosítást ad egy meginterviewolt fővárosi festő eme néhány mondása:

»Első terve volt a »Nemzeti Szalon«-nak a magyar művészet fellendítése. A Nemzeti Szalon kezdetben meg is felelt ennek a célnak, később azonban mindinkább eltért ettől s a személyi kultusznak kezdett hódolni; vagyis épp oly hibába esett, mint a Műcsarnok. Hogy más példákat ne hozzak fel, itt van *Szikssay*, kinek tehetségét elismerem ugyan, de a ki talán még sincs hivatva arra, hogy külföldön, különösen Párisban, *Hock* János biztatására és pártfogása alatt hangulatot csináljon a magyar művészet ellen. *Hock* befolyását arra

Hogyha jársz majd messze, messze tájon,
Gondolsz-e rám, meghitt kis barátom,
Ki fészkedet mindig óva védtem
S fiaidat nevelni segíttem.

Te sem voltál hozzám háladatlan:
Megfizettél melabús daloddal.
Te a bokron, én meg annak alján
Dalolgattunk a szerelem hangján.

Mint fáj most, hogy utaink elválnak,
Mert tudom, hogy többé soh' sem látlak.
Mire megtérsz hozzánk könnyű szárnyon,
Nem találasz már engem a világon.

Ha meghoz a tavasz napsugára,
Megpihenni szállj le majd fejfámra,
Dalolgass ott szivrepesztőn, búsan
S én hallgatom némán, szomoruan.

Erdélyi Sándor.

ártatlansága fölől meggyőződést szereztem s föntartom ezt mindenki előtt. Itt öngyilkosság történt, nem pedig gyilkosság.

A gróf, ki eddig szilárdan tartotta magát, ellágyult az örömtől, könybe lábadt a szeme s zokogva mondta: — Én nem öltem meg őt! Én nem öltem meg!

Mari és Chandolard Tivadar épp ekkor léptek be a parkra nyíló ajtón.

Mari széttétekintett.

— Nekem azt mondták, hogy atyám itt van . . . Miért vannak itt ennyien? Mi történt itt?

Aztán észrevette a gróft, oda ment hozzá s megfogva a kezét, letérdelt előtte:

— Te sírsz, atyám, sírsz, kit sohasem láttam sírni? Mi történt veled?

— Semmi, kedves gyermekem, semmi! Ne kérdezz, kérlek, ne kérdezz!

Chandolard Tivadart eközben Móric világosította föl.

— Valóban! Itt öngyilkosság történt . . . Be van bizonyítva . . . Így tehát Gontais Pál urat nem lehet többé gyilkossággal vádolni s ő az örökös.

— Mindenesetre ő fog örökölni az elhalt grófné után, miután az ellene hozott ítélet érvénytelenné vált. Tivadar nagyot sóhajtott.

Sorel ur fölemelte Marit s így szólt hozzá:

— Kegyednek az atyja, édes gyermekem, be akarta bizonyítani Gontais urnak az ártatlanságát s ide vezetett engem e régóta elzárt szobába . . . Ekkor ezerféle emlék merült fel lelkében s a felindulás erőt vett rajta.

Chandolard Tivadar is váltig iparkodott egy könyvet kifacsarni a szeméből.

— Értem én ezt — mondá. — A fölindulás engem is elérezkenyít . . . Talán az unokánövémre való visszaemlékezés okozza ezt? Avagy talán a két milliónak végkép elvesztése? Magam sem tudom . . . De . . .

Gontais Pál igyekezett őt megnyugtatni:

használja fel, hogy csak azok mellett kardoskodják teljes erővel, kik az ő feltétlen hívének vallják magukat; s ilyenkor nem néz arra, vajjon az illető tényleg megérdemli-e, hogy mások rovására őt pártolják. Így bizony befolyása és különösen rábeszélő-képessége segítségével sikerült Hocknak több méltatlant a közönség s az illetékes körök jóakarataiba csempészni.

Tehát ezek volnának lényegében ama okok, melyek válságot idéztek elő a »Nemzeti Szalon« belételeiben.

A Nemzeti Szalon tagjai (mert a meginterjuvált művész is az) annyira mennek már, miszerint nyíltan kimondják, hogy melyik kolléga előtérbehelyezése fáj nekik, neveket említenek leplezetlenül, s míg Hock János, Róssa Miklós titkárral fáradhatlanul működik a Nemzeti Szalon fellendítésén, életének pezsgőbbé tételén, addig odafent nyíltan azzal vádolják, hogy Hock János a »maga emberével« külföldön hangulatot csináltat a magyar művészet ellen.

Kérdezhetnők most, hogy mi indíthatja a magyar művészet egyik leglelkesebb apostolát, a Nemzeti Szalon megteremtőjét arra, hogy hangulatot csináljon külföldön a magyar művészet ellen, de nem kérjük, mert, hogy erősebb kitejéssel ne éljünk, ezek legjobb esetben is téves híresztelések, melyek bizonyára minden alapot nélkülöznek.

Nem egyéb ez, mint a próza befészkelése a művészetbe, mely tönkre teszi annak idealizmusát. Harc ez az elsőbségért, képtelen megsértődés képzett mellőztetésért s valami sajtóságos, szinte nem ide való durcászkodás, mely természetesen nem képezheti alapját komoly, törekvő munkásságnak.

S ha tény volna is, hogy Hock János általában ismeretlen okoknál fogva beleesett volna a »személyi kultusz« hibájába, akkor

sem lehet az állítólag sértetteknek az a kötelessége, hogy rögtön visszaadják a babaruhát, hanem a tévedésben levő s talán pillanatra a helyes útról letért vezetőt figyelmeztetve eljárásának hibás voltára, oda kell törekedni, hogy ne fejlődhessenek a kicsinyeskedések nagyfontosságú dolgokká. Minden művészen kellene annyi pályaszeretnek, annyi idealizmusnak lenni, hogy legrosszabb esetben nem törődik pillanatra támadt tévedésekkel s hibákkal s az esetre is, ha a művészeti cél mellett apróbb egyéni érdekek ápolását veszi észre, a maga részéről nem kíván ebből részt, nem óhajtja a saját érdekeinek is ez uton való előmozdítását, hanem csak az önerőből megérdemelt pályabér eléréseért küzdve, nem csinál bontó okot mások, reá nézve közömbös dolgaikból.

Bár a Nemzeti Szalon tagjai erősen tiltakoznak az ellen, hogy a most beállott válság nyughatatlan művészek összezördülése volna, reméljük (most már joggal foglalkozva e tárggyal), hogy a támadt sajnálatos félreértések nem fognak komolyabb következményekkel járni, mert hiszen az ily művészeti egyesületre, mint a Nemzeti Szalon, hol talán még akadnak a művészetért áldozatra kész, önzetlen emberek, nem lehet végzetes következményű néhány sértett hiúságból kiváló tag távozása!

Dr. Faust.

○ Kikapós patikárius. Boross Endre tegnap ismét szép házat vonzott. Sokan jöttek össze, hogy jól kikacaphassák magukat. Nos hát nem is csalódtak, mert Boross látni is elég arra, hogy jó kedvre hangolódjék az ember. A tegnapi előadásán partnerei közül egy öllel kimagaslott körülbelül. Könnyedsége,

utánozhatlan természetessége s mimikája egyaránt vivják ki számára a sikert és egyesült erővel kacagtatják meg az embert. A darabot különben már ismerjük. Minden izében telivér párisi s a véletlenül jelenlevő lányok talán kissé kényelmetlenül is érezték magukat, mert a szöveg nem is kétértelmű, hanem nyíltan beszél. Egyébként minden szereplő igyekezett megtenni minden lehetőt, hogy ne rontson. Kiseb botlásokat s fennakadásokat tapasztaltunk itt-ott, melyeket Boross varázskéze elsimított.

Folyószám 106. Idénybérlet 106. Páros bérlet.

Nemzeti színház.

Ma, csütörtökön, január 17-én:

A his szökevény.

Operette.

Személyek:

Lord Coodle	Vágó Béla
Lady Coodle	Nagy Vilma
Stanley Edvárd	Delli Lajos
Stanley Dorottya	Jeszenszkyné
Gray Vinniefrid	Gergely Gizella
Flipper Jockei	Nádassy József
Barclay	Füredi G.
Tamarind	Németh János

Holnap, pénteken, január 18-án:

Mártha.

Szombat: Éjfél után.

— Ne busuljon ön, mi osztolni fogunk.

— Micsoda? Mit is mondott ön? . . . Hogy osztolni fogunk az örökségen? . . . Osztozunk a két milliót? . . . Megteszi ön ezt?

— Ha az ember Amerikából tér vissza! . . . Európának nem volt ideje engem rosszlelkűvé tenni.

— Ne is tegye önt rosszlelkűvé soha! Ne változzék, ne változzék meg! Teringettét! Ez csak a derék ember, a ki velem megosztja a millióit!

A gróf nejéhez, leányához és Mórchoz, kik őt sürgették, így szólt:

— Nem bánom: ám utazzunk el mennél előbb . . . Mikor akartok utazni? . . . Töletek függ . . . Oh, végre tehát élvezhetem azt a boldogságot, melyet számomra ti teremtetek.

Tivadar karon fogta Gontais Pált s a parkba vezetve, így szólt:

— Ha akarja ön, édes rokon, mert hát ön rokonom, majd együtt fogunk a lóversenyeken futtatni. Szövetséget alkotunk s megvesztünk majd egy verseny-istállót.

— Nem, nem. Jobb szeretem másképp tenni tönkre magamat.

— Jól van. Majd valami egyebet okoskodunk ki. De hát oly zavarba jövünk, ha választanunk kell . . . Oh, ez a kedves rokon! . . . Valóban, nem gyalázom többé az Amazonok folyóját!

V É G E.

Dalok.

I.

Hulldogálj csak fájó könyvem,
Hulldogálj csak érte,
Szivemet hogy minél előbb
A bú széjjeltépje.
Örömet már ugy se adhat
Ez a világ nékem,
Kit szerettem, szép galambom
Sirban nyugszik mélyen.

Tépelődj csak árva szivem,
Ugy sincs mire várnod,
Hadd hallja meg egész világ
Hangos zokogásod.
Ráborulok s átölelem
Kicsiny keresztfádat
S alig várom, hogy megölje
Szivemet a bánat.

II.

Dalos madár ne hagyj még el a fészked,
Hadd csevegjek még egy kicsit veled,
Ne siess a hosszú utazásra,
Ne hagyj itt még szivemet magára.

Pécs szab. kir. város

meteorológiai állomása jegyzetel.

1901. január 16. délután 2 órakor

Barometer (redukált) = 774.1 mm. (súlyedő.)

Hőmérsék = - 2.0 °C.

> maximuma: -2.0 °C	} tegnapi.
> minimuma: -13.0 °C.	

Párányomás: 3.3 mm.

Relatív nedvesség: 84. %.

Felhőzet: 0. —

Szélirány s erő: SW. 2. —

Csapadék 24 órai: —.

Hó 8 Cm.

Enyhülő, később boros idő várható.

Dr. Czirer.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése január 16-án. (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) A Ház mai ülésén *Percei Dezső* elnöklése alatt tovább tárgyalták a belügyi tárca költségvetését. *Benyovszky* Sándor gróf az árvapánzek szigorubb kezelését, a közegészségügy hathatós rendezését kivanja. A leleucyüg sürgős megoldását követeli. A Nemzeti Színház felépítését helyesli; de nem ideiglenes épülettel.

Holló Lajos dr. a parlamentarizmus reformját követeli. Kárhóztatja, hogy nálunk kitüntetések csak szenzálszolgálatokért adnak. A választók létszáma évenként fogy; az alkotmányos jog gyakorlása hanyatlak s az állami hatalom növekszik. A tiszta választás csak fikció, összehasonlítva az angol választásokat a magyar választással, választási reformot sürgeti; enélkül tiszta választás nem lesz. A költségvetést nem fogadja el.

Szünet után *Mezőssy* Béla a közigazgatási bajokról szól. A magyar közélet büzhödt posványát jó szándékkal megtisztítani nem lehet. A közigazgatás sürgős javítását kéri; tehát első sorban a tisztviselők helyzetének javítását követeli, különösen a kis tisztviselők sorsának változtatását. A bürokratikus rendszert kárhóztatja; a nagy bürokrácia megátolja a nemzet telvirágzását. A költségvetést nem fogadja el.

TÁVIRATOK.

— **Ujabb boer győzelem.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) A boerok Rhenosterkopnál egy angol vonatot zsákmányul ejtettek. *A vonatkísérő angol csapat megadta magát.*

— **Lemondott külügyminiszter.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) *Toncsev*, bolgár külügyminiszter, ma beadta lemondását.

— **Népszámlálás Zágrábban.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Zágrábból távirják, hogy ott befejezték a népszámlálást. A lakosság száma ötvenhetezerkilencszázharminc; *a szaporodásu huszezer a legutóbbi népszámlálás óta.*

— **A győri püspök meghalt.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) *Zalka* János győri megyéspüspök ma délelőtt tíz órakor másfélórai haláltusa után Győrött meghalt.

Zalka János született a Rábaközben, Veszény községben 1820. december tizenhetedikén, tehát most mult nyolcvanéves. A középiskolát Győrött és Sopronban elvégezvén, 1838-ban esztergomi főgimnáziumi papnövendék lett és a pozsonyi Emericanumba küldött. Pozsonyból Nagyszombatba ment bölcsé-

szetet hallgatni. A teológiát a bécsi Pazmaneumban végezte s 1846. január tizenötödikén pappá szenteltetett. Köhidgyarmaton és Gyóron káplánkodott; majd a bécsi Augustineumba ment, hol hittudor lett. Ujra káplán volt Budapest-Belvárosban; 1849 végén pedig az egyházjog tanára s tanulmányi felügyelő Esztergomban. A pesti egyetemen 1853. májusban az egyháztörténelem tanára lett s 1854-ben pápai tiszteletbeli udvari káplán. Az esztergomi tartományi zsinat előmunkálatait 1858-ban *Zalka* végezte s ő szerkesztette az esztergomi rituálét. 1859-ben esztergomi kanonok s papnövendei kormányzó, később címzetes apát lett s győri püspökké 1867. február tizennegyedikén nevezte ki a király, tehát *harmincegy évig volt a győri egyházmegye püspöke.* Ugyanez évben pápai trónálló főpap, római gróf; 1876-ban valóságos belső titkos tanácsos lett. 1892-ben ünnepelte püspökké szenteltetésének huszonötéves fordulóját s 1896-ban pappá szenteltetésének ötvenedik évfordulóját. Ekkor a király az egyház, a tanügy, a közjótékonyosság és az irodalom terén szerzett kiváló érdemei elismerésül neki az elsőosztályú vaskoronarendet adományozta. Az utóbbi időkben az agg főpap sokat betegeskedett, mig végre most bekövetkezett a halála.

Zalka kiváló jótékonyaságú főpap, hirnemes író volt. A katolikus egyház és a nemzeti kultúra oltárára hozott áldozataiban ki foghatatlan volt. Templomok építésére és javítására több mint kétszáz ezer forintot adományozott. Győrött, Sopronban praeparandiát, Kapuvárott ovodát, leányiskolát, Bonyben iskolát építtetett. Irt és saját költségén kiadott a horvát iskolák számára tankönyveket. Püspöksége alatt megyéjében százhetvennél több új iskola épült. A győri és soproni tanítóképzőket egyesítette s tanügyre háromszázhatvan ezer forintot áldozott. Megalapította a tanítók özevegyei és árvái részére a nyugdíj-pénztárt háromszáz ezer forinttal s Győrött diáktápiintézetet alapított harminchárom ezer forinttal. A papság jövedelmét huszezer forinttal gyarapította s megalapította az elaggott papok részére a szent László-intézetet. Mint egyházi író, különféle néplapokat szerkesztett, igen sok egyházi emlékkönyvet irt, s megírta a szentek életéről ötkötetes művét is.

Laptulajdonos Felelős szerkesztő
SZAUTTER GUSZTÁV PLEININGER FERENC
TAIZS JÓZSEF
kiadó.

ZSOLNAY IMRE

BUTOR-raktara
és műhelyei

PÉCS,

Ferenciek-utca 11. szám.

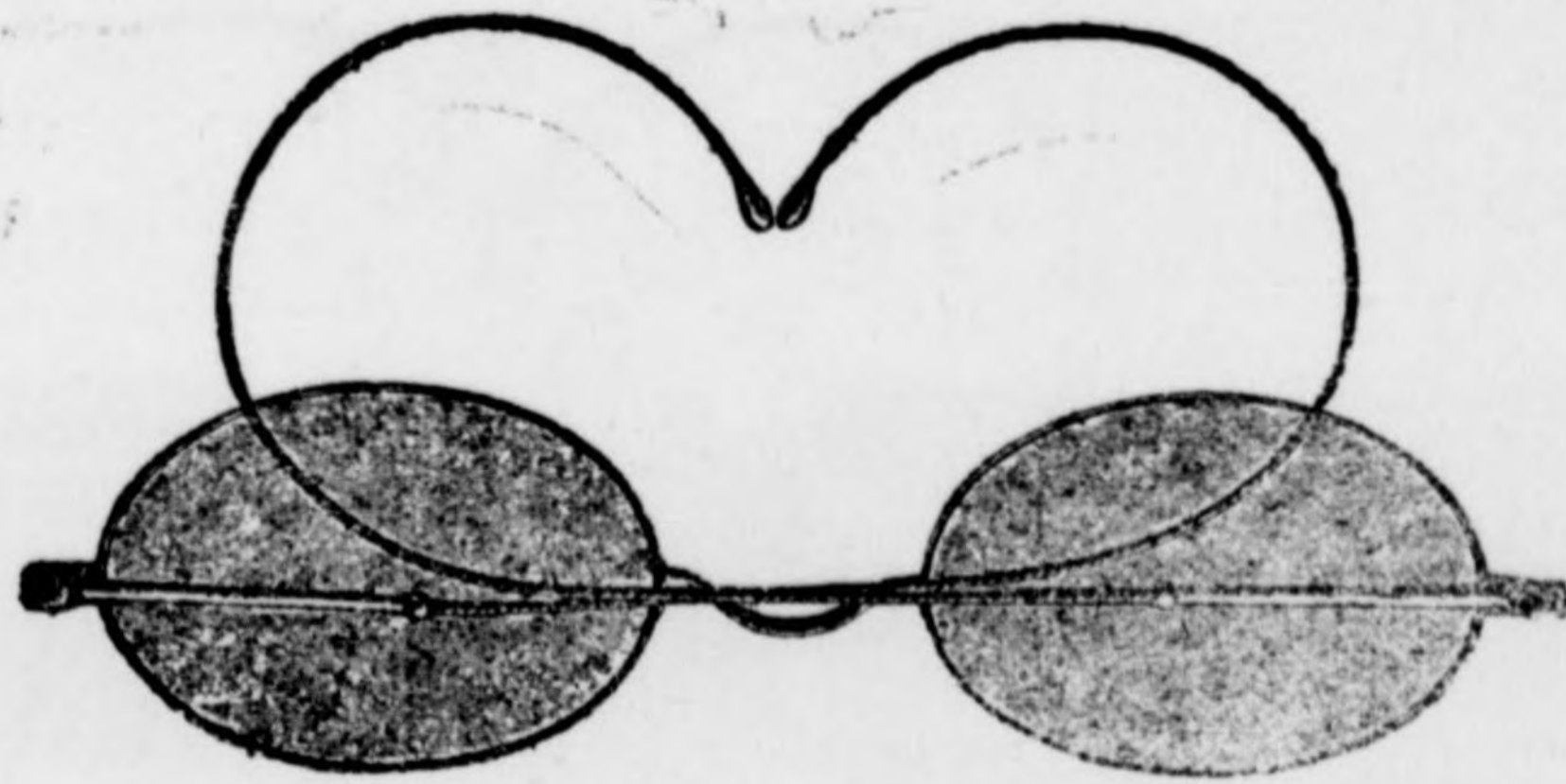
Jó karban levő

két üléses zárt kocsi

(Batár)

250 koronaért eladó.

Bővebb értesítés Siklósi-országut 43. szám alatt nyerhető.

Jégverembérbe azonnal kiadó.
Bővebbet a kiadóhivatalban.**A szemüveg, vagy orrszorító viselőkre nézve nagyon fontos!**

Folyó évi december 1-től leszállított árak mellett.

1 szemüveg vagy orrszorító

1 frt.

1 " " "

Hegyi jeges-üveggel 3 "

Schönwald Imrénél

Pécsett, Király-utca Hattyu-épület.

Mindennemű javítások a leggyorsabban és olcsó áron eszközöltetnek.

ÉRTESÍTÉS.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy ez idén a szokottnál nagyobb bevásárlást tettem s ezen körülmény arra készítet, hogy a n. é. közönség által előnyösen ismert

kiváló finom I. minőségű

tea-rumot

7 kor. 60 fil. helyett:

6 korona 40 fillérért,

a II. minőségűt, mely szintén nagyon finom

5 kor. 60 fil. helyett:

4 korona 80 fillérért

bocsájtom áruba.

Előnyösen ismert kiváló finom valódi

Orosz Tea vegyülék

dekája 24 fillér.

1 liter Rum vételnél

I. minőség 6 korona,
II. „ 4 kor. 40 fil.

Courvoisier & Curlier Freres és valódi J. & F. Martell cognac a ház eredeti dugaszolása és vignettával ellátva szintén igen méltányos árban árusítom.

Kiváló tisztelettel

Orosz Sándor,

udv. cukrász.

Eladó szőlők.

I. **A kis-kozári hegyben** egészen az alsó utnál a vizimalommal szemben egy **másfél** kat. holdas teljesen kész **ojtványszőlő** igen csinos épülettel (szoba és présház) nagy kőpincével;

II. továbbá a **basa-malomi aulóban egy** kat. hold, 60 cm. mélyen megforgatott **szőlőföld** kőprésház szép termő szilvással, szabad kézből eladó.

Bővebb felvilágosítást ad: Szilágyi János, vinc. isk. igazgató, Pécs, Ágota-u. 1. szám.

Mi a legalkalmasabb ajándék

ujévre, valamint születési és névnap alkalmára, csakis egyedül

arczképes levelezőláp,

a melyet jutányos áron készít természetes főlvetelben, vagy esetleg fénykép után igen csinos kivitelben.

Marton István,

fényképész.

Ferencziek-utca 21. szám.

8308. sz.

tkvi 1900.

Árverési hirdetmény.

A dárdai kir. bíróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Dvornits Gyokó baáni lakos végrehajthatónak Kalaics Draginya férj. Lavics Rádóné és Kalaics Szveta férj. Kockár Mitázné m. néhai Kalaics Mitáz örökösei végrehajtást szenvedettek ellen 600 kor. tőke és jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést a dárdai kir. bíróság területén levő Baán községben a 906. sz. betétben felvett I. 1—5. rdsz. ingatlanra 624 koronában megállapított kikiáltási árban elrendelte s hogy a fentebb jelölt ingatlan az 1901. évi februárhó 9-én d. e. 10 órakor Baán községben a jegyzői irodában meg

tartandó nyilvános árverésen megállapított kikiáltási ár alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 62 korona 40 fillért készpénzben, ugy az 1881. 60. törvénycikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított s az 1881. november hó 1-én 3333. szám alatti igazs. ügy. m. rend kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. t.-c. 170. § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Dárdán, 1900. évi október hó 24-én.

Molnár,
kir. albiró.

Erreth-féle borek kizárólagos raktára.

Nagyságos **Erreth János** úr, Pécs város elsőrendű bortermelője **kitűnő minőségű, saját termésű**

† pécsi hegyi borainak †

eladását kizárólag tisztelettel alulirotra ruházván, abban a szerencsés helyzetben vagyok, hogy ezen köztudomásulag **a legkényesebb igényeknek is megfelelő ó-borokat** mindig friss töltésben palackozva, kívánatra hordokban is — **hamisítatlan minőségért kezelve** — árusíthatom.

A fenti borokból különösen a következőket van cserencsém a n. é. közönség figyelmébe ajánlani:

1893. évbéli fehér asztali bor literje 52 kr.

1885. évbéli bálicsi fehér pecsénye-bor,

palackja (0 7 l.) 70 kr.

Árak palackokkal együtt értendők. Palackok 7 kr. értékben visszavétnek.

Kerdl Lajos,

fűszer-, bor- és csemege-kereskedése

PÉCSETT, Király-u. 6. sz.

Hamisítatlan minőség.

LIEBHARDT JENŐ épület- és műlakatos.

Van szerencsém a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy helyben, **Siklósi-országút 22. szám alatt**

épület- és műlakatos-műhelyt

nyitottam. Elvállalok mindennemű e szakmába vágó munkákat, u. m.: **épületek vasalása, takaréktűzhely, görredőny, sirke-rités- és vízvezeték szereléseket,** stb., ugyszintén mindennemű javításokat olcsón, pontosan és lelkiismeretesen eszközök.

Külföldön szerzett alapos szakavatottságom alapján azon kellemes helyzetben vagyok, hogy pontos és szakszerűen készített munkákat a legdiszesebben és a lehető legolcsóbban szállíthatok. — Költségvetéseket kívánatra díjmentesen készítek.

Nagybecsű megrendeléseiket s pártfogásukat kérve, vagyok tisztelettel

Liebhartd Jenő,

épület- és műlakatos.